

JULKAISTU 9.5.2016

JÄNKÄVIESTI 2/2016:

- MTK vetoaa kuntapäättäjiin julkisissa hankinnoissa
- Pääkirjoitus: Onko pakko, jos ei ehi?
- MTK-Lapin kevätkokous pui traktorimarssia ja järjestöasioita
- Manuterveiset meidän perinteisestä Kevättriehasta!
- Mykkälän tila Tornioista palkittiin työssäoppimistilana

MTK VETOAA KUNTAPÄÄTTÄJIIN JULKISISSA HANKINNOISSA

MTK on juuri käynnistänyt kuntapäättäjiin ja hankintavastaaviin kohdistuvan kampanjan. Se on jatkumoa maa- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaisen traktorimarssin jälkitunnelmissa MTK:n valtuuskunnalle antamasta lupauksesta. Tämän mukaan valtioneuvoston periaatepäätöksellä valtion keittiön voisivat käyttää vain elintarvikkeita, jotka täyttävät suomalaisen tuotantotavan minimivaatimukset.

Vetoomuskampanja on juuri käynnistynyt ja tahtotila on vahva. Tavoitteena on viestiä kuntapäättäjille ja hankintavastaaville siitä, että julkisten hankintojen kilpailutuksessa voidaan painottaa sellaisia laatukriteereitä, joissa oma kotimainen tuotantomme on vahvoilla.

”Vaikka kotimaisuus ei voi sellaisenaan olla kilpailulain mukaan valintakriteeri, tulee hankinnoissa kokonaistaloudellisuuden olla se, joka ratkaisee”, MTK painottaa.

Kohderyhmänä ovat myös sairaanhoitopiirit ja muut isot hankintarenkaat. Kaikkiaan julkisissa hankinnoissa koti-

maisuuutta voitaisiin suosia niin ruuan, mutta myös puun ja energian kotimaisuusastetta nostamalla.

Suomalaisista yhdeksän kymmenestä haluaa kotimaista ruokaa kuntakeittiöihin. Siksi on tärkeää sopia yhdessä, miten ja millaista ruokaa kuntiin hankitaan. Kuntarakentamisessa on vastuullista suosia kotimaista puuraaka-ainesta. Puurakentamisella kunta edistää kestävä kehitystä ja muun muassa ilmastotavoitteita.

”Lähienergia taas saa taajamien lähilämmön rahavirrat kiertämään kunnan aluetaloudessa neljä – viisi kertaa ennen kuin rahat livahtavat yli kuntarajan. Bioenergialla tuotettu lämpö on käyttäjälle yleensä edullisempaa kuin tuontipolttoaineella tuotettu”, MTK korostaa.

Kuntapäättäjille vietävän vetoomuksen lisäksi MTK on laatinut erityisen huoneentaulun hankintavastaavien avuksi. Huoneentaulussa vinkataan, millä tavalla on mahdollista kilpailuttaa kotimainen ruoka kuntalautaselle. Kaikkia elintarvikeryhmiä ei esimerkiksi tarvitse kilpailuttaa yhtä aikaa, vaan esimerkiksi tänä vuonna kilpailutetaan leivät ja seuraavana lihatuotteet.

MTK-yhdistyksillä on jälleen tärkeä rooli kampanjan onnistumisessa. Vetoomukset lähetetään yhdistyksiin piakoin ja aikaa tehtävään on käytännössä syksyyn saakka. Tarkemmat tiedot kampanjan toteuttamisesta antaa liitto.

Pääkirjoitus: ONKO PAKKO, JOS EI EHI?

Ihanaa! Kesä jo saapuu. Pellot viheriöivät. Isäntä ja emäntä kiiruhtavat toukotöihin. Aromikkaan mullan tuoksu leijuu sieraimiin. Pitkän talven jälkeen luonto on herännyt henkiin. Tässä olivat teille terveiset Valentin Vaalan Suomi-filmistä, näyttelijöinä Ansa Ikonen ja Tauno Palo.

Mutta oikea totuus on yleensä kaukana maalaisromantiikasta. Aamu ei ala auvoisesti, jos ei illalla ole muistanut ottaa allergialääkkeitä. Kaikkien hyöty- ja rikkakasvien kukinta tekee tehtävänsä nenän ja suun limakalvoille ja turvonneille silmille. Näillä silmillä pitäisi vielä kiimatkin löytää. Navetta-askareista päästyä lietesäiliöllä odottavat vielä viime vuonna hyvässä kunnossa olleet pumppausletkut. Vasta levitetyn murskeen pintaan levittyy tasainen kerros sitä ehtaa ruskeaa kultaa – lietettä. Taas menivät työsuunnitelmat uusiksi. Tuli kauppapäivä. Työt seisoivat. Olisipa kauppiaalla ehyempää letkua varastossa.

Jo koittaa iltapäivä. Uusien letkujen läpi liete juoksee ja säiliö täyttyy. Riemua rintaa täyten kaasujalka herkkänä koittaa ensimmäinen levityskierros pellolle. Ja se on siinä. Tähän kohtaan peltoa jäin viime vuonnakin kiinni. Muistattehan te sen viime kevään? Ei ollut talvi korjannut pehmeää kohtaa. Taisin viimeksi tässä kohdin hieman keventää säiliötä tyhjentämällä muutaman kuution samaan paikkaan. Olisikohan tuo naapurin Hannu kotona, tai edes kaivinkone pihamaalla? Tämä ei puhumalla lähde irti.

Päivä päättyy iltapuoleen. Hyviä asioita; kaivinkone oli kotona, vetoapu lähellä ja

lietesäiliötä ei tarvinnut tyhjentää paikan päällä ja levitys aloitettiin. Miinusta; yksi kuorma levitettynä ja vielä 99 kuormaa jäljellä. Lietevaunu juoksee traktorin perässä kylviväärää kuin jäniskoira. Kestäisiköhän tuo linkkuun vääntynyt teli tätä kevätkautta, vaikka toisaalta rapuohjaus on muotia.

Joko huomenna olisi se kuuluisa parempi päivä?

Kaikesta huolimatta kesästä voi tulla hyvä. Millainen siitä tulikaan, lue se syksyn Jänkäviestistä Mainiosta! Syksyllä siintävät jo MTK:n satavuotisjuhlat. Niiden puitteissa tekemistä riittää kyllä kaikille.

Terveisin,

MTK-Lapin puheenjohtaja

Juhani Lampela

MTK-LAPIN KEVÄTKOKOUS PUI TRAKTORIMARSSIA JA JÄRJESTÖASIOITA

MTK-Lapin kevätkokouksessa palattiin vielä kerran loisteliaan Traktorimarssin tunnelmiin, puitiin sen jälkimmäisiä ja käytiin läpi MTK:n vaatimuksia hallitukselle viljelijöiden talousahdingon purkamiseen. Puheissa sivuttiin myös uuden ohjelmakauden valmisteluja ja jäsenmaksuasioita. Kokous pidettiin perinteisesti Rovaniemellä.

Teksti: Auni Vääräniemi Kuvat: AV ja Aino Kurtti

Lapin tuottajaliiton kevätkokous vedettiin toukokuun alussa läpi perinteisellä kaavalla. Kokoukseen osallistui väkeä eri puolilta Lappia. Maittavan lounaan jälkeen päivän avasi MTK-Lapin puheenjohtaja Juhani Lampela. Hän halusi vielä kerran palata maaliskuisen Traktorimarssiin, johon osallistui noin 700 traktoria ja noin 5 000 viljelijää.

”Tapahtuma toteutettiin lähes spontaanisti. Viljelijöitä ei tarvinnut houkutella Helsinkiin. Oli vaikuttavaa kuultavaa, kun 700 traktoria käynnistettiin yhtä aika. Talonpojat olivat saapuneet kaupunkiin, ja saivat hyvän vastaanoton. Tuli sellainen tunne, että meidät huomattiin, ja että tämä oli oikeutettu julkitulo”, Lampela kertoi.

Puheenjohtajan mielestä Traktorimarssin viemä viesti oli viljelijän tämän hetken asema koko elintarvikeketjussa; kuinka tulot ovat tippuneet ja kuinka me selviydymme. Tämä tieto meni perille.

”Tärkeintä oli viestiä, että tukirahat on saatava liikkeelle ja että viljelijän asema on muututtava paremmaksi. Me emme elä pyhällä hengellä”.

Traktorimarssi vauhditti asioita

Viljelijöiden järjestämällä traktorimarssilla on ollut konkreettista vaikutusta, linjasi kokousalustuksen pitänyt MTK:n 2. puheenjohtaja Mauno Ylinen. Konkreettisia päätöksiä mistään ei vielä ole, mutta yhtä äkkiä traktorimarssin jälkeen valmisteluun on siirtynyt asioita, joita MTK on jo vuosia yrittänyt saada käyntiin itse.

”Elintarvikkeiden alkuperä julkisissa hankinnoissa on ollut meidän toimintalistallamme ainakin viisi vuotta. Nyt näyttää vahvasti siltä, että meillä on ministeritason lupaus asian edistämisestä”, Ylinen sanoi.

Mauno Ylinen nosti myös esille MTK:n vaatimukset hallitukselle viljelijöiden talousahdingon purkamiseen. Maatalouden korotukilainoille täytyy saada lyhennysvapaita vuosia. EU-maista

tällaisen ratkaisun on jo tehnyt Italia. Pitkällä listalla ovat myös muun muassa maatalouden määräaikainen kiinteistöveron alentaminen, tukien maksatus etukäteen rahaston kautta ja lisämääräraha kansallisten tukien momentille.

”Viljelijöiden jaksamiseen täytyy myös panostaa. Keinoja tähän olisi esimerkiksi sijaismaksusujen alentaminen ja tuettujen maksullisten lomituspäivien lisääminen”, Ylinen listasi.

Ylinen mielestä hallitusohjelma ei voi olla parempi viljelijän kannalta katsottuna. Hänen mielestään on myös muistettava, että seuraava hallitus on varmasti erilainen.

”Meidän on nyt pakko saada tämän hallituksen aikana asioita eteenpäin”.

Ohjelmakautta sorvataan jälleen kasaan

Uusi ohjelmakausi on jälleen valmistelussa, eikä siinä keskitytä enää pelkkään maatalouspolitiikkaan. Keskiössä ovat myös ympäristö-, kaupp- ja turvallisuuspolitiikka. Mauno Ylinen viittasi tässä yhteydessä naapurimaahamme Venäjään.

”Venäjä on näyttänyt olevansa mahtivaltio. Kuinka paljon voidaan laskea sen varaan, että kriisiaikana tänne saadaan elintarvikkeita, jos niitä ei itse pystytä tuottamaan? Itämerellä liikehdintä on huolestuttavaa. Venäjä haluaa näyttää hallitsevansa sitä”.

Kun kuluva ohjelmakautta lähdettiin valmistelemaan, oli keskeinen tavoite tukijärjestelmien yksinkertaistaminen ja tukien suuntaaminen aktiiviviljelijöille. Ei kuulkaa mennyt ihan putkeen, Ylinen puhisi.

”Siinä poistettiin sadonkorjuuvelvoite ja ikäraja. Muutama rautatie ja lentokenttä saatiin ehkä pois. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että peltojen minimivuokra oli sen tukisumma. En kritisoi ketään yli 65-vuotiaasta viljelijää, sillä kunnioitan myös heitä, mutta jos asetetaan tavoitteeksi aktiiviviljelijöiden aseman parantaminen, niin tällä keinoin sitä ei saavuteta”.

Yhdistysten talous huolen alla

Useat tuottajayhdistykset ovat joutuneet toteamaan taloutensa painuneen miinukselle järjestöuudistuksen tuomien muutosten jälkeen. Keskusliiton on herännyt tähän ja on käynnistämässä talouden tarkastelua.

Taloustyöryhmän puheenjohtajana toimiva Mauno Ylinen sanoo keskusliiton pitäneen perimänsä jäsenmaksut maltillisina. Korotuksia ei nyt aiota tehdä. Myös tuottajaliitot ovat maltillisella linjalla. Huolta aiheuttaa se, että yhdistysten saama osuus jäsenmaksupotista aina vain pienenee.

”On ehkä ollut rohkeuden puutetta tehdä jäsenmaksukorotuksia. Ne voivat tuntua todella ongelmallisilta juuri nyt. Mutta huolestumme on siinä, että jos kokonaiskuvioon ei saada korjausta, kapenee yhdistysten toiminta entisestään rahanpuutteesta”, Ylinen kertoi kevätkokouksessa.

Lappi on MTK-alueena hyvin poikkeuksellinen, sillä maantieteelliset etäisyydet aiheuttavat omat kustannuksensa. Lapissa jäsenmaksusta jää vähemmän yhdistyksille, eikä se johdu tuottajaliiton huonosta taloudenpidosta.

”Lapissa liitolle kuuluu suhteellisesti enemmän rahaa kuin muilla alueilla, mutta MTK:n pitäisi pystyä pitämään järjestön toimintaa yllä koko maassa”.

MTK-Ranualle tunnustus Vuoden Helmestä

Kevätkokouksen huipuksi Ranuan tuottajayhdistykselle luovutettiin tunnustus MTK:n valtakunnallisessa Vuoden Helmi -kilpailussa pärjäämisestä. MTK-Ranua osallistui kilpailuun kotimaisuustutkimuksellaan ja sai tästä kunniamaininnan. Tunnustuksen vastaanottivat yhdistyksen sihteeri Sofia Romppainen ja puheenjohtaja Jani Sääskilahti.

”Yhteinen hyvä tulee pienistä asioista. Tutkimus kohtasi vastustusta, mutta kokemus oli silti hyvä”, Sääskilahti kommentoi kiitoksissaan.

MANUTERVEISET MEIDÄN PERINTEISESTÄ KEVÄTRIEHASTA!

Lapin Maaseutunuoret voivat jo perinteikkäästi sanoa, että kokoonnumme vuositain huhtikuussa Leville. Jaa miksikö kokoonnumme? Siksi, että päästään yhdessä rentoutumaan ja tapaamaan ystäviä matkankin takaa. Ohjelmaa on aina runsain mitoin, ja uusia kasvoja on joka reissulle tullut mukaan.

Teksti ja kuvat: Aino Kurtti

Tänä keväänä Manubussi lähti matkaan varhain torstaiaamuna 7. huhtikuuta Ylitorniolta. Mutkien kautta tuo linjabiili saavutti Levin ja sen keskustassa sijaitsevan Break Sokos Hotel Levin puoliläpätäpäivin. Vannoutuneimmat manut olivat saapuneet jo aiemmin viikolla omin neuvoin, ja mukaan toki pääsi vielä myöhemmin.

Humppakuutio antoi potkua Manubussin menoon!

Aloituspäivänä keskityttiin tutustumaan rennosti toisiimme; 60 osallistujaa neonhohtoisine silmälaseineen tai karvaisine liimaviiksineen jakautui ryhmiin, ja supattelun jälkeen esittelivät tiiminsä jäsenet yksitellen muille osallistujille. Tästä oli hyvä siirtyä Melan Jarno Ronkaisen alustukseen Melasta, työhyvinvoinnista ja jaksamisesta. Sitä varten mekin näitä reissuja teemme; jotta saisimme vertaistukea ja kokemuksia, hauskapitoa ja rentoutumista alkavaa kasvukautta varten.

Teemana arktinen ruuantuotanto

Kevättriehan kantava teema oli Arktinen ruuantuotanto. Mitä se on, mikä siinä on niin erikoista ja miten sitä viedään eteenpäin jotta tuottajatkin tästä hyötyisivät? MTK:n ruokakulttuuriasiamies Anni-Mari Syväniemi sai meidät huomaamaan erikoisuutemme lappilaisen ruoan tuottajina.

Luennot ja yrittäjätarinat kahdesta erilaisesta tuotantosuunnasta, lampurin Petri Leinonen ja porotalousyrittäjän Antti Kantolan, antoivat uskoa omaan tekemiseen ja omien ideoiden (hullujenkin) toteuttamiseen toivoa. Yrittäjyyden etuja on oman mielikuvituksen hyödyntämisen mahdollisuus?

Toisenlainen keskustelu käytiin iltapäivällä, kun Reijo Flink, Tuija Linjakumpu ja Marko Puhto kertoivat terveisensä. Heitä päästiin myös tenttaamaan kysymyksillä pohjoisen ruoan mahdollisuuksista jalostavan teollisuuden osalta sekä tulevaisuuden skenaarioita sekä maidon että lihan osalta. DeLaval toi päivän päätteeksi uusia tuulia ja myös positiivisia investointiuutisia pohjoisen maidontuotannon kannalta. Perjantaista jäi kaikkineen hyvä maku suuhun; alustajien sekä Kammin Poropeijaisten ansiosta.

Vaikka perjantaina (ja torstainakin) saattoi nukkumaanmeno venyä pikkusievillä tunneille, oli lauantaiaamuna hyvää vauhtia täyttymässä tupa maatalous- ja konekaupan kuulumisista kiinnostuneista manuksista. Nimet myyntiesitteissä saivat kasvot, ja toimivat ja tehokkaat koneet ovat tilojen toiminnalle oleellisia. Veijo Leino Ähtäristä antoi inspiroivan luennon heidän tilojen välisestä koneytymästään, sekä syitä ja edellytyksiä koneytymän toimivalle yhteistyölle. Tästä jäi paljon käteen, ja mielenkiinto moiseen heräsi useammallakin.

Ensimmäisen päivän tutustumispelit kohottivat tunnelman kattoon.

Kaikki kivakin loppuu aikanaan; lauantai soljui päätöstä kohden vääjäämättä. MTK:n Lapin kenttäpäällikkö Samuli Kokkonen kertoi jotta metsällä menee ihan mukavasti, suunnitteilla olevat investoinnit Lappiin olisivat erittäin hyvä asia koko maakunnalle. Syksyllä ovat myös metsänhoitoyhdistysten valtuustovaalit, nuoret ovat kovaa valuuttaa noissa vaaleissa!

Järjestäjänä minulle jäi Kevättriehasta erittäin hyvä fiilis! Tällä porukalla ei tule koskaan tylsää, ja asioihin paneudutaan intohimoisesti. Onnistuimme yhdessä tekemään, ajattelemaan positiivisesti ja luomaan uskoa tähän alaan.

Meitä tarvitaan tulevaisuudessa.

Kirjoittaja on MTK:n maaseutunuorten valiokunnan puheenjohtaja.

**Next Stop Levi: 20.-22. huhtikuuta 2017
BE THERE!**

MYKKÄLÄN TILA TORNIOSTA PALKITTIIN TYÖSSÄOPPIMISTILANA

Lapissa palkitaan vuosittain esimerkillinen maatalousopetuksen työssäoppimis-tila. Tänä vuonna MTK-Lapin kevätkokouksessa palkittiin Tiina ja Aki Mykkälän tila Tornioista.

Mykkälät ovat toimineet viljelijöitä tilallaan kymmenisen vuotta. Tällä hetkellä robottilypsytilalla on 155 lypsävää. Tilalle ensi kesä on jo viides, jolloin työssäoppija tulee harjaantumaan tulevaan ammattiinsa. Tilalla on yleensä muitakin opiskelijoita töissä.

”Työssäoppijat tekevät kaikkia tilan töitä. Osa työssäoppijoista on jo melkoisia tekijöitä ja toiset tarvitsevat enemmän harjaannusta”, Mykkälät kertovat.

Työssäoppijaa ei oteta siksi, että tilan työtaakka vähenisi. Ohjaamiseen kuluu luonnollisesti aikaa. Positiivisena Aki ja Tiina kokevat työssäoppijoiden antaman palautteen ja kritiikinkin. ”On vain hyvä, että välillä kyseenalaistetaan asioita. Loppukesästä on aina ilo huomata, että työssäoppija on edistynyt. Työmoraali on yleensä kiitettävää”.

Mykkälät kannustavat maatiloja ottamaan työssäoppijoita ohjaukseensa. Tulijoihin täytyy asennoitua pitkämielisesti.

*Jänkäviesti ilmestyy seuraavan kerran 27.9. Mainion välissä.
Seuraa sillä välin MTK-Lapin uutisia ja tiedotteita netissä:
www.mtk.fi/lappi ja www.facebook.com/jankaviesti*